

ผลของการใช้รูปแบบการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาค้านการปฏิบัติการพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลคลองหาด จังหวัดสระบุรีแก้ว

สุรพงษ์ พิมลแก้ว

- ๘ พ.ย. ๒๕๔๗

184220

วิทยานิพนธ์นี้เป็นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม ๒๕๔๗

ISBN 974-9738-99-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุรพงษ์ โพธิ์แก้ว ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาลของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล.....ประธาน

(ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

.....ดร. พนกรัตน์ วงศ์อ่อน.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เรณा พงษ์เรืองพันธุ์)

.....ดร. อรุณรัตน์ งามอยู่.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีรัตน์ งามอยู่)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล.....ประธาน

(ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

.....ดร. พนกรัตน์ วงศ์อ่อน.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เรณा พงษ์เรืองพันธุ์)

.....ดร. อรุณรัตน์ งามอยู่.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีรัตน์ งามอยู่)

.....ดร. สมเดช จริตกุล.....กรรมการ

.....ดร. ชาเร มณีศรี.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ชาเร มณีศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุเมตติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....ดร. ประทุม ม่วงมี.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่... 23....เดือน กันยายน พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยศักดิ์ คำขวัญความกรุณาของ ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล
รศ. ดร. เร毅力 พงษ์เรืองพันธุ์ พศ.คร. อารีรัตน์ ขำยู่ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำ
และสนับสนุนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีเยี่ยม และผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของคณาจารย์
ทุกท่านที่ได้ประทิษฐิ์ประสานความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการศึกษา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูง จาก พศ.คร. ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ ที่ได้蒞臨เพื่อ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยนี้นอกจากนี้
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พศ.คร. สมฤติ จริตควร รศ.ช.ร.วี มนีศรี ที่สละเวลาไปเป็นคณะกรรมการ
สอบปากเปล่าในครั้งนี้ และได้ให้ข้อเสนอแนะในทุก ๆ ด้านเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์
ยิ่งขึ้นและวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้หากไม่ได้รับความกรุณาจากผู้อ่านวยการและเจ้าหน้าที่
ทุกท่านของ โรงพยาบาลคลองหาด โรงพยาบาลวังน้ำเย็นและโรงพยาบาลตาก太平洋 ที่อ่านความ
สะอาดใน การเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ คุณตา คุณยาย และทุกคนในครอบครัวที่เคยเป็นกำลังใจใน
การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ นอกจากนี้ขอขอบคุณนิสิตสาขาบริหารการพยาบาลปีการศึกษา 2543
ทุกท่านที่ได้ร่วมศึกษา และแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันมีค่า สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ
คุณอารียกรน์ โพธิ์แก้ว ที่เคยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

สุรพงษ์ โพธิ์แก้ว

43922022: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: รูปแบบการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาล/
พยาบาลวิชาชีพ

ผู้พงษ์ โพธิ์แก้ว: ผลของการใช้รูปแบบการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการ
ปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว (THE EFFECT
OF THE PROBLEM SOLVING PROGRAM IN NURSING PRACTICE OF PROFESSIONAL
NURSES AT KHLONGHAD HOSPITAL IN SAKAEW PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุม

วิทยานิพนธ์: วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, กศ.ค., เร港口 พงษ์เรืองพันธุ์, Ph.D. 121 หน้า.

ปี พ.ศ. 2547 ISBN 974-9738-99-3

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถ
ในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลและทักษะคิดต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหา
ด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว และเปรียบ
เทียบความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลและทักษะคิดต่อการฝึกความสามารถ
ในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพก่อน ฝึกแก้ปัญหา และหลังการฝึก
แก้ปัญหา

กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมเป็นพยาบาลวิชาชีพ 30
คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามอัตนัยวัดความสามารถในการ
แก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากอาจารย์ที่
ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิและ แบบวัดทักษะคิดต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการ
ปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากอาจารย์ที่
ปรึกษาและผู้ทรงคุณ ได้ค่าความเชื่อมั่น .75

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ
กลุ่มทดลองก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองอยู่ในระดับสูง

2. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของ
พยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน
5. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ระดับทัศนคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองก่อนการทดลองอยู่ในระดับสูง และหลังการทดลองอยู่ในระดับสูงที่สุด
7. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน
8. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
9. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน
10. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการฝึกคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

43922022 : MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PROBLEM SOLVING PROGRAM IN NURSING PRACTICE/ PROFESSIONAL NURSE

SURAPHONG PHOKAEW: THE EFFECT OF PROBLEM SOLVING PROGRAM IN NURSING PRACTICE OF PROFESSIONAL NURSE AT KHLONGHAD HOSPITAL SAKAEW PROVINCE. THESIS ADVISORS: WICHITPORN LUASUWANNAGOON, Ed.D., RANA PONGPUENGPHANT, Ph.D. 121 P. 2004. ISBN 974-9738-99-3

The purposes of this experimental research were to study the effect of training program on attitude and the problem solving ability of professional nurse at Khlonghad Hospital, Sakaew province and to compare problem solving ability and attitude with problem solving program of professional nurses who received the problem solving program, and those who did not. The research design was pretest-posttest control group. Research sample consist of 60 professional nurses.

The instruments were the test of problem solving abilities and attitude questionnaire that had been tested for the content validity by panel of experts. The reliability of the attitude questionnaire were .75.

The data was analysis using percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of the study were :

1. Problem solving ability of professional nurses in the experimental group before the experiment was at medium level and after the experimental was at high level.
2. Problem solving ability of professional nurses in the experimental group before the experiment was not significance different from the control group at the level of .05.
3. Problem solving ability of professional nurse in the experimental group after the experiment was significantly higher than before at the level of .05.
4. Problem solving ability of professional nurse in the control group before and after the experiment was not significantly different.
5. Problem solving ability of professional nurse in the experimental group after the experiment was significantly higher than control group at the level of .05.

6. The score of attitude with problem solving program of professional nurse in the experimental group before the experiment was at high level and after the experiment was at the highest level.

7. The mean score of attitude with problem solving practice of professional nurse in the experimental group before the experiment was not significant different from the control group at level of .05.

8. The mean score of attitude with problem solving program practice of professional nurse in the experimental group after the experiment was significantly higher than before at the level of .05.

9. The mean score of attitude with problem solving program practice of professional nurse in the control group before and after the experiment was not significantly different.

10. The mean score of attitude with problem solving program practice of professional nurse in the experimental group after the experiment was significantly higher than the control group at the level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๕
สารบัญ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ปัญหาการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา.....	12
กระบวนการในการตัดสินใจ.....	18
การเรียนรู้และแนวทางการสอนเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา.....	29
บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพ.....	32
บทบาทของพยาบาลวิชาชีพในการปฏิบัติการพยาบาล.....	34
เขตคติ และการวัดเขตคติ.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	59

บทที่	หน้า
การทดลองใช้รูปแบบ.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุป อกีประยพด และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	72
อกีประยพดการวิจัย.....	74
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	78
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก.....	88
ภาคผนวก ข.....	90
ภาคผนวก ค.....	94
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ แผนกที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน.....	64
2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลรายด้านและโดยรวม ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง.....	65
3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาล รายด้าน และโดยรวม ของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	66
4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาล ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	67
5 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	68
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเขตคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง.....	69
7 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเขตคติต่อการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	70

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 กระบวนการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ.....	24